

Rezime godine na izmaku, aktualna društveno-politička pitanja i situacija u zemlji, odnosi sa susjedima te posebice Projekt Slavonija, Baranja i Srijem glavne su teme o kojima smo razgovarali s predsjednikom Vlade i HDZ-a Andrejom Plenkovićem.

▼ *Projekt Slavonija jedna je od onih tema kojima se često vraćate. Koji su dosadašnji učinci tog projekta i po čemu stanovnici Slavonije i Baranje zasad mogu vidjeti da im se poklanja osobita pozornost u promišljanju budućnosti hrvatske države?*

- Koncept Projekta Slavonija, kao političkog i institucionalnog okvira za financiranje razvoja pet slavonskih županija, prvi put sam javno predstavio krajem kolovoza 2016. u Osijeku. Želimo iskoristiti svaki euro koji je na raspolaganju za pružanje ruke ravnomjernom razvoju istoka Hrvatske - područja koje je pretrpjelo najveća stradanja u Domovinskom ratu i koje je zaslužio naš dodatni angažman. U dvije godine uspjeli smo ugovoriti čak 8,5 milijardi kuna nepovratnih sredstava, od čega je već isplaćeno 2,6 milijardi kuna za razvojne projekte u pet slavonskih županija. I posljednja sjednica Savjeta za Slavoniju u Pakracu jasno je pokazala da suradnja sa slavonskim županijama, gradovima i općinama donosi konkretnu korist. Dodatno, u regionalni razvoj Hrvatske u tri godine ulažemo 1,3 milijarde kuna iz državnog proračuna - što je šest puta više nego u cijelom mandatu bivše SDP-ove vlade. Razvoj prehrambeno-prerađivačkog i drveno-prerađivačkog sektora, informacijsko-komunikacijske tehnologije, zdravstva i kontinentalnog turizma prepoznati su kao prioriteti podizanja konkurentnosti slavonskog gospodarstva. Učinci poreznog rasterećenja, mjera demografske revitalizacije, rekordnih ulaganja u programe zapošljavanja, kao i stambenog zbrinjavanja mladih obitelji posebno su izraženi upravo u Slavoniji.

Fokusirani na turizam

▼ *Slavonske županije i gradovi u svojim su razvojnim planovima snažno fokusirani na turizam. Osijek je dobio Dane hrvatskog turizma za 2019. godinu, jasno je da daljnji rast potiče od turizma ne možemo očekivati na Jadranu, nego upravo na kontinentu. Koliko će vaša vlada dodatno ulagati u razvoj kontinentalnog turizma i tomu prilagođavati zakonske propise?*

- S oko 19,5 milijuna dolazaka, 105 milijuna noćenja i očekivanim ukupnim prihodima od 12 milijardi eura 2018. je za Hrvatsku bila najuspješnija turistička godina u povijesti. Međutim, hrvatski turizam ne smije biti ograničen samo na obalu, plaže i more. Kada promišlja-

ANDREJ PLENKOVIĆ, predsjednik Vlade i HDZ-a

SVAKI EURO KROZ PROJEKT SLAVONIJA ULAŽEMO U RAZVOJ ISTOKA HRVATSKE

Rezultati koje postizemo pokazuju da odgovornom politikom pobjeđujemo populizam i destrukciju koju nudi oporba

mo o cjelokupnoj hrvatskoj turističkoj ponudi, upravo razvoj seoskog i kontinentalnog turizma ima velik potencijal rasta na istoku Hrvatske. Razvoj specijalnih oblika agroturizma, zdravstvenog i kulturnog turizma te bogata ponuda gastronomije, autohtonih proizvoda, tradicije i prirodne baštine Slavonije uklapa se u koncept kvalitetnog i održivog cjelogodišnjeg turizma. Zato je odlično što će se Dani hrvatskog turizma 2019. održati na području Slavonije, Baranje i Srijema jer time prepoznavamo da Slavonija može pridonijeti razvoju cjelokupnog hrvatskog turizma. U razvoj turizma na području Slavonije, Baranje i Srijema u protekle dvije godine uložili smo 38 milijuna kuna. Oхра-

▼ *Hrvatska poljoprivreda vapi za modernizacijom proizvodnih procesa, modela organiziranja, sustava poticaja. Istovremeno, vrhunski tehnološki opremljeni veliki sustavi istiskuju mogućnost tradicionalnog života na selu kakav je u Slavoniji i Baranji uobičajen, zbog čega dolazi do iseljavanja stanovništva u urbane sredine ili inozemstvo. Kojim projektima Vlada*

misli osigurati opstanak ruralnih područja?

- Poljoprivreda je strateška grana hrvatskoga gospodarstva, bogati smo plodnom zemljom i imamo vrijedne ljude koji imaju potrebna znanja i vještine za proizvodnju zdrave hrane za Hrvatsku i izvoz. Upravo zato moramo znati odgovoriti na izazove današnje globalne poljoprivrede, odnosno pomoći našim poljoprivrednicima da budu konkurentni u Europi i svijetu. Poticaji se danas isplaćuju na vrijeme, a povećali smo izdvajanja iz državnog proračuna za poljoprivredu na 7,7 milijardi kuna u 2019., od čega je 5,4 milijarde kuna iz fondova EU-a. Na taj način potičemo primarnu proizvodnju te inve-

sticije u prerađivačke pogone. I posljednji val poreznih rasterećenja kroz smanjenje PDV-a za svježe voće, povrće, meso, ribu i druge proizvode te na repromaterijal i rasadni materijal, kao i na povezane usluge isporuke živih životinja imat će dobre učinke na sektor. U prve dvije godine mandata izmijenili smo niz zakona i pravilnika kojima želimo suzbiti nepravedne prakse u poljoprivrednom sektoru, ali i povećati produktivnost domaće proizvodnje hrane. Nositelji hrvatske poljoprivrede su mala poljoprivredna gospodarstva, čiji smo položaj dodatno osnažili donošenjem novog Zakona o obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima kao i brojnim razvojnim projektima kroz

Program ruralnog razvoja. Planiramo gradnju hladnjača kao pokretača udruživanja hrvatskih proizvođača, a ujedno želimo unaprijediti sustav navodnjavanja. Naš je cilj snažno hrvatsko selo, zdrava hrana po pristupačnim cijenama i konkurentna poljoprivreda u kojoj udruženi poljoprivrednici mogu što bolje živjeti od svog rada i ravnopravno sudjelovati na tržištu. Želimo motivirati mlade, obrazovane generacije, koji su najspremniji prihvatiti izazove novih proizvodnih tehnologija, da se bave poljoprivredom i ostanu u ruralnim područjima živjeti i zasnivati obitelji. Zato posebno raduje što smo jučer (petak, nap. ur.) potpisali novih 113 ugovora vrijednih 732 milijuna kuna za gradnju i obnovu dječjih vrtića u cijeloj Hrvatskoj.

Preuzeti odgovornost

▼ *Na izborima za mjesnu samoupravu u Osijeku vaša je stranka ostvarila najbolji rezultat dosad i osvojila više od polovine zastupničkih mjesta u vijeća i četvrtima. Pobjedili ste i u Otočcu i Zadru. Iako su to relativno mali uzorci birača, koliko to držite važnim?*

- Uvjerljive pobjede na izborima za mjesnu samoupravu, kao i istraživanja javnog mnijenja, potvrđuju da građani prepoznaju naš rad i pokazuju da je ovako profiliran HDZ - kao moderna stranka desnog centra usmjerena na važne teme hrvatskog društva - na dobrom putu. HDZ smo financijski konsolidirali i vodimo ozbiljnu politiku, što je ključna razlika između nas i oporbenih stranaka. Dok oporba pokušava steći pozornost izvođeci incidente u Saboru i rušeći kvorum, naša vlada i parlamentarna većina u proteklih mjesec dana donijela je niz važnih odluka: Sabor je usvojio proračun za iduću godinu, potvrđen je prijedlog novih poreznih rasterećenja, povećana je minimalna plaća na 3000 kuna, usvojena je mirovinska reforma kao i zakoni o udomiteljstvu, tržištu kapitala, brdsko-planinskim i potpomognutim područjima te Deklaracija o položaju Hrvata u BiH. Rezultati koje postizemo pokazuju da odgovornom politikom pobjeđujemo populizam i destrukciju koju nudi oporba, čime očito ni velika većina hrvatskih građana nije impresionirana. Pobjeda u Osijeku pokazatelj je da će osječki HDZ s Ivanom Radićem kao predsjednikom na idućim lokalnim izborima biti spreman preuzeti odgovornost i na gradskoj razini, nakon što je prošle godine Ivan Anušić postao župan Osječko-baranjske županije.

▼ *Kako ste zadovoljni suradnjom s koalicijskim partnerom HNS-om? Bilo je prijedloga oko Zakona o udomiteljstvu i Zakona o udžbenicima, a kritike su dolazile i od drugog vašeg partnera - tzv. Bandićeva kluba zastupnika. Više se puta postavljalo pitanje stabilnosti koalicije, no vladajuća većina u Saboru i dalje nema većih problema. Kako očekujete*

da će se suradnja s HDZ-ovim partnerima nastaviti, posebice kada je riječ o obrazovnoj reformi?

- Suradnja s našim koalicijskim partnerima temelji se na jasnom suglasju da je potrebno orijentirati se na razvojne prioritete Hrvatske. Argumentirano raspravljamo o svim zakonskim prijedlozima i unutar Vlade i Hrvatskog sabora. Nastavljamo s obrazovnom reformom, a cilj nam je da na temelju društvenog suglasja u obrazovni sustav unesemo nužne promjene uvažavajući prethodna postignuća, nastojanja i stečena iskustva.

U 2019. predvidjeli smo nova administrativna rasterećenja u iznosu od 626 milijuna kuna

Naši mladi budućnost su Hrvatske. Obrazovanje je generator razvoja ljudskih potencijala i javno dobro te je stoga naš strateški prioritet. Unaprijediti sustav odgoja i obrazovanja znači raditi na razvoju društva, konkurentnosti gospodarstva, ali i na doprinosu razvoju naših građana. Upravo zbog toga našoj Vladi je reforma školstva stožerno pitanje kojim želimo graditi Hrvatsku budućnosti. Osim kurikularne reforme, reforma školstva uključuje i podizanje kvalitete rada i društvenoga ugleda učitelja i nastavnika, unaprijeđenje razvojnoga potencijala škola, razvoj cjelovitoga sustava potpore učenicima, ujednačavanje i podizanje pedagoških standarda te uvođenje sustava kvalitete i suvremenog standarda obrazovanja. Obrazovanje je ključ uspjeha svakog društva i države u vrlo konkurentnom globalnom okruženju

i Hrvatska na tom planu neće zaostajati.

▼ Nekoliko ste puta istaknuli kako afera SMS vezana uz curenje podataka izgleda sve gore i zahtijeva daljnje korake. Koji su to koraci i koliko spominjanje Miljana Brkića uz tu aferu šteti HDZ-u i vama kao predsjedniku stranke i premijer?

- Od policije, DORH-a i svih angažiranih službi očekujem da se afera rasvijetli do kraja. Što više informacija izlazi u javnost, afera poprima sve šire razmjere jer se fabriciranjem različitih dokumenata nastojalo destabilizirati političku scenu i institucije. Na meni kao predsjedniku Vlade nije da utvrđujem ili prejudiciram bilo čiju odgovornost, već za to postoje nadležna tijela, koje trebaju utvrditi sve činjenice. Dodatnim jačanjem institucija moramo našim građanima pokazati da u Hrvatskoj ne može biti prihvatljivo ometanje istraga i curenje podataka.

▼ U nekoliko ste navrata na sastancima Europskog vijeća govorili o Bosni i Hercegovini i pitanju izbornog zakona u toj zemlji. Ima li odjeka na te istupe? Što je glavni cilj i motiv usvajanja saborske Deklaracije o položaju Hrvata u BiH?

- Kao prijateljska i susjedska zemlja, Hrvatska snažnije od bilo koje druge države potiče ubrzanje europskog puta BiH, čime pokazujemo da je naš angažman dobronamjeran i usmjeren prema boljitku cijele BiH kao zemlje tri ravnopravna konstitutivna naroda, Hrvata, Bošnjaka i Srba te svih drugih koji žive u BiH. Još kao zastupnik u Europskom parlamentu aktivno sam se zauzimao za podnošenje zahtjeva

za članstvo BiH. Kao premijer, na Europskom vijeću pojasnio sam kolegama da Europska unija mora pomoći strankama i institucijama u BiH kako bi se pristupilo provedbi presude Ustavnog suda i promjeni Izbornog zakona. Na posljednjim općim izborima ponovno je došlo do neodržive situacije da jedan narod drugome bira predstavnika u Predsjedništvu BiH jer je takav model suprotan duhu Daytonskoga sporazuma. Brojni kolege i čelnici zemalja pokazali su razumijevanje prema ovoj temi i zalažu se za kvalitetno funkcioniranje odnosa među tri naroda u BiH. Deklaracija Hrvatskog sabora o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini i europskom putu BiH polazi od potpore suverenitetu, teritorijalnom integritetu i neovisnosti BiH te jasne opredijeljenosti Hrvatske za razvijanje dobrosusjedskih odnosa utemeljenih na ravnopravnosti konstitutivnih naroda. Da bi Hrvati mogli ostajati živjeti, raditi i zajedno s dva ostala konstitutivna naroda graditi budućnost BiH, nužno je i demokratski da budu ravnopravno zastupljeni.

S BiH nastavljamo povećavati gospodarsku razmjenu, otvorili smo konzulate u Vitezu i Livnu, otvorena su dopisništva HRT-a i Uredi HGK u Sarajevu i Mostaru. Uz to, dogovorena je i avionska linija nakon 15 godina koja povezuje Zagreb i Mostar dva puta tjedno.

▼ Odnosi sa susjedima teret su i ovoj Vladi, posebice kada je riječ o Srbiji i potrazi za nestalima, a Slovenija i dalje ne odstupa od svojih stavova vezanih uz arbitražu o granici. Možete li bar neku od tih dugogodišnjih priča zatvoriti u ovom mandatu i početi graditi bolje odnose?

- Čvrsto zastupamo nacionalne interese, imamo diplomatskog iskustva i jasnije smo strukturirali odnose sa susjedima. Svakoj državi pristupamo individualno sa stalnom težnjom za odvajanjem otvorenih pitanja od tekućih gospodarskih i političkih konzultacija. Sa Srbijom smo nakon dugo godina održali sjednicu Međuvladinog mješovitog odbora za zaštitu nacionalnih manjina između Hrvatske i Srbije, i dodatno se zalagali za poštivanje načela reciprociteta u jačanju prava hrvatske nacionalne manjine u Srbiji. Pitanje nestalih od velikog je interesa za našu Vladu i u tom pitanju nema kompromisa jer sudbina svih nestalih mora biti razriješena. Tragamo za još 1508 osoba nestalih u Domovinskom ratu, i nećemo prestati dok se posljednja osoba ne nađe. Što se tiče kandidatkinja za članstvo u EU, nećemo popuštati i pristajati na polovična rješenja, dapače, sve države kandidatkinje, pa i Srbija, moraju ispuniti sve kriterije za članstvo u EU. Moramo se podsjetiti da smo mi na tom putu isto tako prošli vrlo izazovnih mjerila i kriterija koje smo ispunili.

U pitanju graničnog spora sa Slovenijom hrvatsko stajalište je jasno definirano konsenzualnom odlukom Hrvatskog sabora iz srpnja 2015. Ujedinjeno, otvoreni smo i spremni

DALIBOR URKALOVIĆ/PIXSELL

zahtjevniji put koji smo samostalno prošli. Osim ratne agresije koja je rezultirala ne samo tragičnim gubitkom mnogih života i razaranjem zemlje, nego je Hrvatska tada i izgubila korak s ostalim tranzicijskim državama, financijsku krizu i recesiju prošli smo izvan članstva u Europskoj uniji. Dok su drugi sredstva iz strukturnih fondova EU-a koristili više od deset godina prije nas, mi smo tek 2013. počeli koristiti prednosti jedinstvenog europskog tržišta. To ne smijemo zaboraviti kada sagledavamo našu današnju poziciju.

Nacionalnim programom reformi i Programom konvergencije poduzimamo mjere kojima činimo jačamo gospodarstvo, povezujemo obrazovanje s tržištem rada i osiguravamo održivost javnih financija. U posljednje dvije godine ubrzano smanjujemo javni dug, u čemu smo među najboljima u Europi. BDP kontinuirano raste oko 3 posto, a poboljšao se i međunarodni ugled Hrvatske što dokazuje kontinuirano povećanje kreditnog rejtinga, koji je na korak do investicijskog. Vjerujemo da ćemo ostvariti taj idući korak koji će dodatno smanjiti kamate našim građanima, tvrtkama i državi čime će se potaknuti i investicijski ciklus u Hrvatskoj.

Naš je cilj snažno hrvatsko selo, zdrava hrana po pristupačnim cijenama i konkurentna poljoprivreda

U EUROPSKU UNIJU UŠLI SMO S NAMJEROM DA SE PODIGNE KVALITETA ŽIVOTA NAŠIH SUGRAĐANA

▼ Hrvatska u okviru pregovora o novom višegodišnjem financijskom okviru EU-a za razdoblje od 2021. do 2027. traži da se uvažuje njezine specifičnosti kao najmlađe članice? Koje su to specifičnosti i koliko bi "rupa" u sedmogodišnjem proračunu, koja ostaje zbog odlaska Velike Britanije, utjecala na našu zemlju?

- Pregovori o novom Višegodišnjem financijskom okviru su u tijeku, a cilj koji smo postavili na posljednjem sastanku Europskog vijeća jest postići dogovor do jeseni 2019. Za razdoblje 2021. - 2027. Europska komisija je predložila proračun u ukupnom iznosu od 1135 milijardi eura, što iznosi 1,11 posto bruto nacionalnog dohotka država članica EU27. Hrvatska taj prijedlog vidi kao dobru osnovu za pregovore. Naš je prioritet zadržavanje odgovarajuće razine financiranja kohezijske politike i zajedničke poljoprivredne politike, što će biti jamstvo za nastavak ulaganja europskog novca u ravnomjerni razvoj svih dijelova Hrvatske. Ukupna alokacija za Hrvatsku prema prijedlogu Komisije iznosi 10,6 milijardi eura. Inzistirali smo na tome da se uvažuje hrvatske specifičnosti i činjenicu da je Hrvatska najnovija članica Europske unije. Zbog toga smo uspjeli da je predložena alokacija po glavi stanovnika u odnosu prema ostalim državama članicama srednje i istočne Europe dobra. U daljnjim pregovorima nama je važno da se nova provedbena pravila ne odraze negativno na provedbu projekata, što se ponajprije odnosi na odredbe o prefinanciranju, nacionalnom sufinanciranju i odgovarajućem razdoblju za apsorpciju sredstava. To sam čvrsto zastupao i na posljednjem sastanku Europskog vijeća, kao i na sastanku s kolegama iz zemalja Prijatelja kohezije u Bratislavi. U Europsku uniju ušli smo s namjerom da se podigne kvaliteta života naših sugrađana i približi standardu europskih zemalja, radi čega smo u mandatu ove Vlade znatno ubrzali apsorpciju fondova EU-a. Zatekli smo samo 9 posto ugovorenih projekata, a sada smo na 59 posto, što je ukupno 6,3 milijardi eura za razvojne projekte u Hrvatskoj.

na bilateralne razgovore jer je arbitražu nepovratno kompromitirana. Takvo stajalište komunicirali smo prema Europskoj uniji, svim državama članicama, ali i drugim međunarodnim partnerima. Drago mi je da je Europska komisija odlučila ne miješati se u to pitanje jer je ono bilateralne naravi. Susjedne smo zemlje, partneri u Europskoj uniji i saveznici u NATO-u i vjerujem da se možemo usuglasiti. Slijedom Odluke Vlade od 20. prosinca, Hrvatska je uputila podnesak Sudu EU-a na slovensku tužbu, kojim se ističe prigovor nenadležnosti Suda EU-a za rješavanje spora.

▼ Završava još jedna nimalo lagana godina za vašu vladu, koji su bili njezini najveći izazovi?

- Usprkos svim izazovima, u protekloj godini ostvarili smo glavne ciljeve. To govorim prije svega u smislu poduzimanja reformi koje su se godinama ranije odgađale. Naše gospodarstvo sada raste na zdravim temeljima, uz istovremeno smanjenje javnog duga, što prije nije bio slučaj. Dobri gospodarski trendovi temelje se na poduzetnosti naših građana i poduzetnika, kao i na transformacijskom trokutu koji je naša Vlada uspostavila - konsolidacija javnih financija, provedba strukturnih reformi i privlačenje investicija. Dovođen je proces nagodbe u koncernu Agrokor čime su sačuvana radna mjesta, spriječen

kolaps gospodarskog sustava i provedena svojevrsna reforma modela plaćanja i poslovanja u Hrvatskoj. Proveli smo mirovinsku i poreznu reformu koja će dodatno rasteretiti građane i poduzetnike za 2,7 milijarde kuna. U 2017. ostvarili smo suficit opće države od 3 milijarde i 150 milijuna kuna, a unatoč protestiranim jamstvima za brodogradnju, vjerujem da ćemo u 2018. ponovno imati proračunski višak. Stvaranjem poticajnog okruženja, povećavamo investicije. Ove godine bilježimo rekordnih dvije milijarde eura stranih ulaganja, što je pridonijelo i velikom rastu zaposlenosti. Svjesni smo da su negdje rezultati brži, a da je negdje potrebno više vremena, međutim, nema teme koja se odnosi na ostatke hrvatske tranzicije koja nije došla na dnevni red Vlade i kojom se nismo bavili. Jasno je da reforme koje provodimo već daju konkretne rezultate na gospodarskoj, političkoj i društvenoj razini.

Probuditi optimizam

▼ Ekonomski stručnjaci pa i Hrvatska gospodarska komora ističu kako rast koji ostvarujemo nije dovoljan i da tom dinamikom Hrvatska nikada neće uhvatiti korak s ostatkom Europske unije. Na koji način to planirate ostvariti?

- Hrvatska je za razliku od ostatka Srednje Europe imala drugačiju početnu poziciju i

Provodimo već treću fazu porazne reforme u kojoj smo usredotočeni na rasterećenje naših građana i njihove potrošačke košarice. U 2019. predviđjeli smo nova administrativna rasterećenja u iznosu od 626 milijuna kuna. Kroz poduzetničke potpore, poticaje u poljoprivredi, potpore za zapošljavanje i samozapošljavanje, kao i mnoge druge mehanizme jačanja konkurentnosti, vjerujemo da će se stvoriti dodana vrijednost gospodarstvu, ali i da će se život u Hrvatskoj u idućem razdoblju poboljšati. Želimo maksimalno iskoristiti naše mogućnosti te tako probuditi optimizam u hrvatskom društvu bez kojeg nema gospodarskog rasta, ni demografske obnove.

▼ U 2019. nas čekaju europski, a potom i predsjednički izbori? Što HDZ očekuje od njih i hoće li predsjednica Republike Kolinda Grabar Kitarović imati njegovu potporu ako se ponovno kandidira, postoje li za to određeni preduvjeti uz njezinu volju da ide u još jedan mandat?

- Očekujemo pobjedu na europskim izborima u svibnju. Od dvanaest hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu, najmanje pet će ih biti iz Hrvatske demokratske zajednice, čime ćemo ponovno snažno pridonijeti ukupnoj pobjedi Europske pučke stranke, koja će i nakon izbora ostati naj-snažnija politička opcija Europe. Što se tiče predsjedničkih izbora, čekamo da se predsjednica izjasni o kandidaturi. ■